

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE KATEŘINY TŮMOVÉ
Etická východiska jednání rodičů při úpravě poměrů k nezletilým dětem

Na bakalářské práci Kateřiny Tůmové oceňuji především velice vhodné a v práci poměrně dobře realizované propojení teoretické části (představující různé filosofické koncepce v pojetí člověka a etické směry převládající v současném životním stylu) s částí praktickou a výzkumnou, v níž autorka analyzuje vybrané typické příklady úprav poměrů rodičů k nezletilým dětem a následně četnost různých forem této úpravy sleduje a vyhodnocuje ve vývoji mezi léty 2006-2010 prostřednictvím studia 930 opatrovnických spisů v jednom okresním jihočeském městě. Z tohoto hlediska se mi její práce jeví jako koncepčně dobře postavená i realizovaná a hodnotím ji jako velmi přínosnou nejen postižením určitých obecných trendů, jež se vyskytují při úpravě poměrů rodičů k nezletilým dětem, ale také a zejména schopností aplikovat různé filosofické a etické koncepce v praxi či alespoň reflektovat jejich existenci a uvědomovat si jejich případnou využitelnost.

Seznam použitých zdrojů není bohužel příliš rozsáhlý, což je zejména v první, teoretické části práce poměrně na škodu. V této části práce autorka na mnohých místech vychází z jednoho jediného zdroje, čímž se zbavuje možnosti plodné kombinace, komparace či konfrontace více zdrojů a nebezpečně se přibližuje pouhému výtahu z příslušného textu.

Mám také několik námitek týkající se formální úpravy práce. Především se autorka neřídí novou fakultní metodickou příručkou, což by nevádilo, pokud by starší metodiku naplňovala důsledně a bezchybně. Vypisování téhož zdroje v poznámce pod čarou na téže stránce namísto zkratky Tamtéž (tuto zkratku naopak nevhodně používá např. na str. 20 s poukazem na zdroj na stránce předchozí) je spíše kosmetickou záležitostí, o trochu vážnější však je nedůslednost v rozlišování mezi přímou citací a parafrází v poznámkách pod čarou prostřednictvím zkratky „srov.“ či „viz“. Toto jednoduché rozlišení autorka někde používá, avšak na jiných místech nikoli, a není tedy mnohdy úplně jasné, zda-li dotyčná parafráze není ve skutečnosti přímou citací (typicky např. na str. 11, 12, 13 či 34). Za velmi nevhodnou považuji také formu odkazů na zdroje, v němž je citován či parafrázován jiný autor, než je vlastní autor dotyčného zdroje, jako je to např. v poznámce 34 – jde o přímý citát Ulricha Becka převzatý z článku Jana Kellera, nebo jde o citovanou parafrázi Ulricha Becka, jejímž autorem je Jan Keller? Tyto a podobné možnosti by měly být prostřednictvím zvolené formální úpravy práce naprosto jednoznačné a neměly by vzbuzovat jakékoli pochybnosti. Podobná nedůslednost se v práci projevuje také v (ne)používáním kurzívy a uvozovek v případě některých citátů (např. str. 9 či poznámka 10 na str. 12). Neboli formální úpravu práce nepokládám za zcela zvládnutou. Na druhou stranu bych rád ocenil bezvadné technické zvládnutí grafů na str. 36-39.

Jako možnou otázku k debatě navrhuji např. to, že ačkoli na str. 42 autorka konstatuje nepatrné odchylky v četnosti vyskytujících se forem úpravy poměrů rodičů k nezletilým dětem v období 2006-2010, zpracovaný graf na str. 36 zaujme na první pohled nápadnou dynamikou křivky mapující v daném období vzrůstající četnost dohody rodičů, a to od roku 2007. Domnívá se autorka, že jde o pouze krátkodobý a proměnlivý jev daný úzkým časovým záběrem jejího výzkumu, nebo může jít o předzvěst či příznak nějakého dlouhodobějšího a obecného vývoje?

Také se nabízí otázka, zda-li lze filosofické a etické koncepce, o nichž se zmiňuje a z nichž vychází, uplatnit též v případech, které budou možná čím dál tím častější, totiž v případech úpravy poměrů rodičů k dětem pocházejících z kulturně či etnicky smíšených manželství. Už jen samo pojetí osoby či individuality je mezikulturně poměrně rozmanité a je jasné, že rodiče v rámci nějaké kulturní či etnické menšiny mohou při

volbě poměrů ke svým dětem uplatňovat poněkud jiné zvykové principy, tím spíše rodiče pocházející ze dvou více či méně odlišných kultur. Setkala se autorka při svém studiu příslušných spisů s nějakými takovými či podobnými případy?

Vzhledem k tomu, že předkládaná bakalářská práce překračuje svou výzkumnou částí standardy kladené na běžnou bakalářskou práci, doporučuji práci Kateřiny Tůmové k obhajobě a i přes zmíněné formální nedostatky navrhuji známku **v ý b o r n ě**.

V Českých Budějovicích
3.5. 2011

PhDr. Vít Erban, Ph.D.
Katedra filosofie a religionistiky TF JU
v Českých Budějovicích